

Pedagogisch beleidsplan peuterarrangement het Rozenpoortje

Inhoudsopgave

Inleiding.....	1
Algemene doelstelling.....	1
Visie en uitgangspunten.....	2
Ontwikkeling.....	3
Begeleiding.....	5
Zorg.....	8
De pedagogisch medewerker.....	10
Algemene punten.....	14
Bronnen.....	16

Inleiding

Het peuterarrangement het Rozenpoortje bevindt zich in basisschool de Driestroom. Kinderen van 2,5 - 4 jaar kunnen hier maximaal 4 ochtenden in de week komen spelen met leeftijdgenootjes. Voor kinderen van 2 – 2,5 jaar kan er een uitzondering worden gemaakt, indien er een verwijzing is van het consultatiebureau.

De visie binnen het Rozenpoortje is gekoppeld aan de ontwikkeling van liefde voor mensen, planten, dieren en omgeving. Er wordt naar gestreefd om deze ontwikkeling tot expressie te laten komen, waardoor kinderen hun menszijn kunnen ervaren. De begeleiding is gericht op de ontwikkeling van de totale persoon. In de manier van werken wordt het Rozenpoortje geïnspireerd door de ideeën van Rudolf Steiner. Onderstaande geeft een beschrijving van de visie en uitgangspunten, die van belang zijn voor de manier van begeleiden van het jonge kind en de manier van werken in het Rozenpoortje.

Het Rozenpoortje draagt zorg voor een doorgaande ontwikkelingslijn met de kleuterklassen van basisschool de Driestroom.

Algemene doelstelling

De algemene doelstelling van peuterarrangement het Rozenpoortje is te splitsen in een aantal deeldoelstellingen. Deze deeldoelstellingen kunnen in 2 groepen worden onderverdeeld:

Basisfunctie

- Het bieden van ontplooiingsmogelijkheden aan peuters; het ik-gevoel van de peuters wordt aangesproken op de verschillende ontwikkelingsniveaus: lichamelijk niveau, zintuiglijk niveau, niveau van het denken, creatief niveau, intuïtief niveau (moraliteit) en het niveau van menswording.
- Het bieden van een stimulerende speelomgeving aan peuters in aanvulling op de speelmogelijkheden thuis;
- Het bieden van de mogelijkheid aan peuters tot onderling ontmoeten en sociaal contact.

Plusfunctie

- Het bieden van opvoedingsondersteuning aan ouders
- Het vroegtijdig signaleren en onderkennen van eventuele ontwikkeling belemmerende factoren.

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	1

Visie en uitgangspunten

Ruimte voor spel en spelen

Spel biedt de ruimte waarin het kind zijn eigenheid, zelfvertrouwen, fysieke basisvaardigheden en kwaliteiten kan ontwikkelen. Ruimte voor spel en spelen is aandachtspunt. Het plezier beleven aan het spel is hierbij een voorwaarde.

In eigen tempo ontwikkelen

In de begeleiding van het kind stemt de pedagogisch medewerker zich af op de ontwikkelingsbehoeften van het kind. Elk kind heeft de tijd nodig om zich in eigen tempo te kunnen ontwikkelen.

Ritme en regelmaat

In het dagelijkse doen (en laten) doet het kind ervaring op met de vanzelfsprekende omgangsvormen en afspraken, vanuit het ritme en de herhaling van de dag. Door de gewoonten die er in een peutergroep zijn, weet het kind hoe de dingen gaan en kan zich daardoor verbinden met het groepsgebeuren.

Door een consequente uitvoering van de omgangsvormen en de afspraken in het handelen en het ritmisch uitvoeren van de dagelijkse zaken, leert het kind in de nabootsing zich deze eigen te maken. Wanneer een kind deze handelingen nog niet herkent, wordt het aan de hand mee genomen en geleerd hoe ze ermee om kan gaan.

Ritme en regelmaat geven kinderen houvast en sterken het vertrouwen. De afwisseling tussen beweging en rust, alleen en samen, binnen en buiten, eten en spelen, zijn belangrijk bij het dagritme voor een peuter. Ook door in het ritme van het jaar met vaste elementen te werken, de seizoenen en de jaarfeesten, ontwikkelen de kinderen vertrouwen, tijdsbesef, geheugen en gewoonten.

Veilige en sfeervolle omgeving

De sfeer in de peutergroep wordt hoofdzakelijk bepaald door de peuterjuffen, maar wordt mede ingekleurd door de inbreng van de kinderen, als elk uniek individu maar ook als groep.

De voorwaarden voor het scheppen van een positief en goed klimaat zijn:

- Een goede werksfeer onder de peuterjuffen, die emotioneel ondersteunend is.
- Een goede relatie tussen pedagogisch medewerker en ouder.
- Liefdevol contact tussen pedagogisch medewerker en kind.
- Een sfeer van gezamenlijkheid in de groep: een gemeenschap waarin kinderen samen spelen, samen leren, samen zorgen en samen kunnen vieren.
- Een uitdagende en rustige, esthetisch verzorgde leeromgeving: de omgeving is aantrekkelijk, ondersteunend bij de uitvoering van activiteiten en uitdagend, waarin kinderen situaties uit het dagelijkse leven na kunnen spelen (zie ook het taalbeleidsplan van het Rozenpoortje).
- Ritme en regelmaat gedurende de ochtend
- De ruimte voor het individuele kind om zich in eigen tempo, naar eigen interesse en op eigen wijze te ontplooiën, waardoor het vreugde kan beleven aan zijn spel.

Voorleven en nabootsen van de omringende omgeving

Wanneer er een veilige en vertrouwde sfeer en omgeving is, kunnen kinderen tot nabootsing komen.

Kinderen in de peuterleeftijd leren vooral door na te doen wat de omringende wereld hen voorleeft. Omdat de kinderen overnemen wat de pedagogisch medewerker doet, zorgt de pedagogisch medewerker ervoor dat datgene wat zij voorleeft ten dienste staat van de ontwikkeling van de kinderen.

De pedagogisch medewerker is in het spel met de kinderen verbonden, soms speelt zij zelf mee. Dit doende geeft zij aan de kinderen het voorbeeld hoe met het spel kan worden omgegaan. Het kleine kind zal dit overnemen, in de nabootsing, die hem van nature zo eigen is.

Aandacht voor de natuur en seizoensgericht werken

Verwondering en bewondering en respect voor de natuur vormen uitgangspunten bij het ontdekken van de wereld.

Verwondering ontstaat vanuit de waarneming. De pedagogisch medewerker staat met de kinderen stil bij het beleven, ervaren, bewonderen en waarnemen van de natuur, bijvoorbeeld tijdens het wandelen naar de kinderboerderij.

De activiteiten voor de kinderen sluiten aan bij de seizoenen.

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	2

Ontwikkeling

De ontwikkeling van het kleine kind

In de begeleiding van het jonge kind wordt er uitgegaan van verschillende ontwikkelingsniveaus.:

Lichamelijk niveau

Een peuter heeft veel behoefte om te bewegen. Middels beweging doet het kind ervaring op met zichzelf en met de wereld om hem heen. Toegeven aan deze behoefte is daarom van belang.

Het vrije spel biedt het kind de gelegenheid te bewegen, te handelen, activiteiten te verrichten die zowel de grove motoriek als de fijne motoriek aanspreken. In de interactie tijdens het spel ontwikkelt het kind zijn taalvaardigheid en sociale omgang.

Iedere dag zijn er bewegingsspeken in de kring, waarbij de taal, het gebaar en het plezier centraal staan.

Zintuiglijk niveau en niveau van het denken

Peuters zijn nieuwsgierig van aard. De peuter is een doener. Hij leeft vanuit zintuiglijke waarnemingen. Hij wil voelen, proeven, ruiken en kijken. De peuter begint met het doen en vanuit de activiteit komt het denken op gang, door het koppelen van voorstellingen aan ervaringen; het gaat waarnemingen herkennen en benoemen. Het spel biedt de peuter de mogelijkheid zich te verbinden met de wereld en op deze manier leert het de buitenwereld steeds beter kennen (zie ook het taalplan van het Rozenpoortje). Door veel verschillende ervaringen met zijn lijf op te doen legt de peuter een stevige basis voor zijn verdere ontwikkeling.

Creatief niveau

De creatieve stroom in het kind wordt aangemoedigd en bevestigd door de pedagogisch medewerker.

Intuïtief niveau

In het dagelijkse doen (en laten) doet het kind ervaring op met de vanzelfsprekende omgangsvormen en afspraken. Door de gewoonten, die er in een peutergroep zijn, vanuit het ritme en de herhaling van iedere dag, weet het kind hoe het gaat en vanuit nabootsing maakt het zich deze gewoonten eigen.

De ontwikkeling van de intuïtie van kinderen is een wezenlijk aspect in de begeleiding. Het ontwikkelen van waarden en normen is een proces waar kinderen veel kracht uit putten. Met een gezonde morele fundering zijn kinderen bijvoorbeeld minder kwetsbaar voor negatieve invloeden van buitenaf.

Ieder mens beschikt over een gevoel voor moraliteit. Bevestiging, inspiratie en liefde zijn de belangrijkste aspecten waardoor kinderen zichzelf bewust kunnen worden van hun eigen gevoel voor moraliteit. Er wordt vertrouwen gegeven aan het eigen onderscheidingsvermogen van de kinderen en in dialoog wordt zorgvuldig omgegaan met gevoelens van oprechtheid. Kinderen worden positief benaderd en op hun gedrag aangesproken.

Voor de ontwikkeling van waarden en normen is het voorbeeld van volwassenen van doorslaggevend belang.

De wijze waarop kinderen aangesproken worden om hun gedrag te corrigeren gebeurt dusdanig dat de kinderen zich begrepen en gesteund voelen in hun ontwikkeling op sociaal, emotioneel en liefdevol gebied.

Door middel van kringspelletjes en verhaaltjes wordt de intuïtie van de kinderen aangesproken. Universeel menselijke waarden zoals anderen geen pijn doen, de waarheid hanteren, niet stelen, universele liefde, eenvoud, schoonheid, tevredenheid en dienstbaarheid staan centraal in de begeleiding van de kinderen middels voorleven, voordoen, voorzeggen en vragen stellen aan het kind, zodat het kind bevestigd wordt in de universele menselijke waarden in zichzelf.

Niveau van menswording

Ouders en pedagogisch medewerkers kunnen vaak kwaliteiten in kinderen zien die specifiek zijn voor dat unieke kind. Een kind wordt zichzelf echter vaak pas bewust van deze kwaliteiten wanneer het deze ten toon spreidt en de reflectie van anderen hierop ervaart. Een sfeer van fijngevoeligheid en positieve ondersteuning geven een kind de gelegenheid om met zijn subtielere gevoelens naar buiten te komen. Het zijn vaak deze fijngevoelige kwaliteiten, zoals vertrouwen, invoelingsvermogen, nederigheid, vrijgevigheid en onbaatzuchtigheid, die het kind in zijn menswording bevestigen. Peuterjuffen en ouders die geïnteresseerd zijn in deze wezenlijke menselijke kwaliteiten, kunnen manieren vinden om het kind op een eigentijdse wijze aan te spreken en te voeden in zijn menswording.

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	3

Taal-/ spraakontwikkeling

Taal is het middel om contact te maken, om uitdrukking te geven aan wensen en gevoelens, en is het middel dat toegang verschaft tot een gemeenschappelijke denkwereld.

De taal-/ spraakontwikkeling van peuters kan gesplitst worden in verschillende onderdelen:

- Expressie (emotioneel); het uitdrukken van wensen en gevoelens
- Actief taalgebruik (de taal die de peuter zelf spreekt), dat valt te onderscheiden in:
 - functioneel taalgebruik
 - emotioneel taalgebruik
 - Uitspraak
 - Zinsbouw
 - Woordenschat
- Passieve taalkennis (de taal die het kind wel begrijpt en verstaat, maar niet zelf spreekt)

Het kind leert te spreken en het woord te gebruiken door middel van liedjes, door het luisteren naar de verhalen die de pedagogisch medewerker aan hen vertelt en/of voorleest en de gewoonte dat de pedagogisch medewerker al doende vertelt (vertaalt) wat zij aan het doen is. Het handelen van de pedagogisch medewerker is het voorbeeld voor de peuters; de pedagogisch medewerker vertelt wat zij doet, waardoor de kinderen leren de handeling en het begrip te synthetiseren (zie het taalplan van het Rozenpoortje).

Een peuter heeft een sterk gevoel voor het muzikale in de taal en het pikt vooral de intonatie op waarmee iets gezegd wordt. De toonhoogte van liedjes en de manier van aanspreken zijn hierbij belangrijk.

Er wordt gewerkt aan de hand van een thema. De thema's zijn seizoensgebonden en worden zichtbaar gemaakt op de jaartafel.

Bij het zingen van liedjes wordt gebruik gemaakt van handgebaar spelletjes.

Er worden versjes verteld en er zijn gesprekjes in de kring en in kleine groepjes en in de speelhoeken.

In de basisschool is een bibliotheek waar de peuterjuffen met de peuters boeken lenen.

De pedagogisch medewerker neemt de taalontwikkeling individueel bij de kinderen waar, bespreekt deze met ouders en verwijst eventueel door wanneer nodig.

De voertaal binnen het Rozenpoortje is Nederlands. Binnen het programma is er aandacht voor liedjes en woordjes in andere talen (bijvoorbeeld in het Engels) om het gevoel voor andere talen bij de kinderen aan te spreken.

Sociaal- emotionele ontwikkeling

Peuters leren veel van het spelen in een groep kinderen. Leren op je beurt te wachten en leren omgaan met afspraken en groepsregels zijn voorbeelden van wat er van een peuter in een groep gevraagd wordt. Peuters leren deel te zijn van een groep en leren met elkaar een spelletje te spelen. Leren omgaan met andere kinderen en leren omgaan met je eigen gevoelens kan soms voor de peuter een ware opgave zijn. Peuters krijgen de gelegenheid om op eigen tempo sociale situaties te onderzoeken en hiervan te leren.

De leidster begeleidt de peuters hierin liefdevol en met respect voor de gevoelens en de beleving van de kinderen, zodat de kinderen zich gesteund en gezien voelen. Zij begeleidt het spel onderling en conflictsituaties met respect voor de betrokken kinderen.

Tijdens rollenspel in de huishoek ontdekken de kinderen verschillende rollen ten opzichte van elkaar. Tijdens het vrije spel begeleidt de peuterleidster de kinderen in communicatieve vaardigheden en conflicthantering. In gezamenlijke spelletjes en tijdens het eet- en drink moment leren de kinderen op elkaar en op de eigen beurt te wachten.

Liefdevolle begeleiding betekent ook dat de leidster consequent is. De peuter leert om met grenzen om te gaan en daarmee met de emoties in zichzelf.

De peuterleidster leeft voor hoe de peuter iets kan vragen aan een ander (bijvoorbeeld hoe het kind kan vragen of het mee kan spelen en hoe het kind kan vragen wat de ander leuk vindt om samen te doen) door dit voor te zeggen, voor te doen en het kind te stimuleren om zelf vragen te stellen aan of iets te vertellen aan de ander. De peuterleidster stelt de peuter vragen op het vlak van morele waarden, om onderlinge situaties voor de kinderen te verhelderen en de kinderen te bevestigen in eigen wijsheid/ moraliteit. Situaties worden begeleid vanuit de principes van geweldloze communicatie, waarbij er uitgegaan wordt van de onderliggende behoeften van de betrokken kinderen. Zie verder de paragraaf 'Intuitief niveau' op blz. 3 van dit pedagogisch beleidsplan.

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	4

De wilsontwikkeling

Kinderen hebben het nodig om zich vrij uit te kunnen bewegen. Het leerproces van een kind vindt continue plaats tijdens activiteit en beweging. Het kind ervaart hiermee de vrijheid om datgene te volgen waar zijn interesse naar uit gaat. Zij kunnen zelf kiezen met welk materiaal zij willen gaan spelen en hoe zij hun activiteiten inrichten.

Zelfdiscipline

In verband met de ontwikkeling van zelfdiscipline van de kinderen zijn de volgende zaken geformuleerd:

- Voorwaarde voor het ontwikkelen van zelfdiscipline is dat er een liefdevolle band is tussen kind en pedagogisch medewerker.
- Er wordt gebruik gemaakt van liedjes, verhaaltjes en spelletjes om het gevoel van zelfdiscipline in het kind aan te spreken.
- In het ritme van de dag zitten momenten van rust en aandacht voor de omgeving.
- Herhalen en consequent zijn
- Het creëren van de gewoonte te zorgen voor omgeving, planten, dieren en anderen.
- Het aanspreken van het gevoel voor zelfdiscipline in het kind, door samen te genieten van een opgeruimd klaslokaal, schone handen, een gesorteerde speelhoek, een eigen plekje voor de schoenen of eigen spulletjes

Het dagritme

Er wordt een vaste ochtendhandeling gehanteerd in een soepele afwisseling van vrij spelen en met zijn allen iets samen doen: samen zingen, luisteren naar verhaaltjes, kijken naar een klein poppenspelletje, samen eten en drinken.

Onderdelen van het programma kunnen variëren:

8.30-8.45	Kinderen worden gebracht door de ouders. Kinderen lezen in de kring, op schoot bij de ouders, een boekje.
8.45-9.00	Ochtendkring: liedjes en ochtendspel (seizoensgebonden).
9.00-10.10	Vrij spel (ook tijd voor zintuiglijke ontwikkeling, creatieve ontwikkeling en taalontwikkeling: voorlezen, taalspelletjes en taalmateriaal in kleine groepjes, brood bakken en/ of lichamelijke ontwikkeling binnen).
10.10-10.15	toilet/ verschoonmoment.
10.15-10.40	tafelspelletje (seizoensgebonden) en drinken en appeltje eten.
10.40-11.45	buiten spelen (lichamelijke ontwikkeling).
11.45- 12.00	naar binnen en toiletmoment.
12.00-12.25	vegetarische warme maaltijd* en drinken.
12.25-12.35	boekjes lezen (ontwikkeling van empathisch denken).
12.35- 12.45	Spel in kring en dagafsluiting.
12.45-13.00	Kinderen worden opgehaald door de ouders.

*Warme maaltijd

Elke dag krijgen de kinderen een gezonde warme maaltijd, vers bereid door een kok in de Gezonde keuken. De kinderen leren vanaf jonge leeftijd verschillende groenten/ smaken kennen en waarderen.

Begeleiding; Werkwijze

Manier van werken

In de manier van werken wordt zorg gedragen voor:

- Veel gezamenlijke activiteiten tijdens de dag in een vloeiend ritme van bewegen en rust, zodat de kinderen de dagindeling herkennen. De groep is een organisch geheel, de pedagogisch medewerker begeleidt de groep en vanuit de nabootsing doen de peuters mee.
- Ritme en regelmaat, met afwisseling tussen naar binnengerichte en naar buitengerichte activiteiten en naar momenten van inspanning en ontspanning. Bij terugkerende activiteiten en gebeurtenissen, zoals het begin van de dag, het vrije spel, opruimen, voorlezen, naar buiten en naar binnen gaan, de seizoenen en feesten, worden steeds dezelfde liedjes gezongen.
- Een 'anker' bij het begin van een thema, spel of activiteit. Een anker is iets dat de kinderen aanspreekt of nieuwsgierig maakt. Dit kan een liedje zijn, een verhaal of een figuurtje (dier of poppetje) dat iets meemaakt.

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	5

Het doel van het anker is de kinderen zich te laten verbinden, te boeien en uit te dagen (zie het taalplan van het Rozenpoortje).

- Werken met thema's en activiteiten die seizoensgebonden zijn en aandacht voor de natuur; voor natuurlijke kleuren en (speel)materialen die uitnodigend zijn en de fantasie stimuleren. De (seizoensgebonden) activiteiten zijn gericht op de drang van peuters om te doen en te ervaren: bijvoorbeeld in de herfst appels rapen om er appelmoes van te maken en rennen in de wind met zelfgemaakte windvangers.
- Het vieren van de jaarfeesten
- Nabootsing. Het voorleven en nabootsen van de omringende wereld. Aandacht voor vormen, kleuren, omgeving.
- Mogelijkheid tot spel met huishoudelijk materiaal en het betrekken van kinderen bij huishoudelijke taakjes.
- Het aanspreken van de zintuigen bij de inrichting van de ruimte.
- Uitnodigende speelhoeken in de groepsruimte.
- Het vertrouwd maken van de kinderen met de wereld om hen heen: kosmos, aarde, natuur, medemens, maatschappij en cultuur.
- Voldoende ruimte voor vrij spel.
- Het aanspreken van het gevoel van het kind door middel van liedjes, verhaaltjes, spelletjes en creatieve werkvormen. Op deze manier leert het kind spelenderwijs de wereld van de mensen, de dieren en de planten kennen en ervaart het zichzelf in relatie tot de wereld om zich heen.

Manier van begeleiden

De pedagogische relatie is de basis in de opvoeding van het kind. Hierbij zijn de volgende punten van belang:

- Zorgen voor een omgeving waarin geborgenheid is, een liefdevolle sfeer en omhulling
- Het verzorgen van het kind
- Het herkennen van de behoeften van het kind
- Voorleven en innerlijke nabootsing van het kind: doen en nadoen
- Het kind inzicht geven
- Het voelen en willen aanspreken
- Respect hebben voor het kind
- Het kind leiden en begeleiden: het waarnemen van behoeften in de ontwikkeling en hierop inspelen.
- Het verzorgen van het vermogen om 'ik' te zeggen op 3-jarige leeftijd
- De werkwijze is authentiek; het kind kan zelf op onderzoek uitgaan, de begeleiding is gericht op ervaringsgericht leren.

Observatie

Observatie is een dagelijks onderdeel van het werk van een pedagogisch medewerker. Observatie middels het observatieformulier gebeurt bij de leeftijd van 3 jaar en bij de leeftijd van 3 jaar en 9 maanden. Deze gegevens worden met de ouders in een tienminutengesprek besproken door de mentor van het kind bij deze leeftijden (zie de paragraaf over 'Mentorschap' in dit pedagogisch beleidsplan). Bij 3 jaar en 9 maanden wordt tevens het overdrachtsformulier voor de basisschool ingevuld en met de ouders besproken.

Er wordt gebruik gemaakt van een observatiemethode en een kindvolgsysteem, die gerelateerd zijn aan de ontwikkeling van de kinderen. Binnen het kindvolgsysteem staat vooral het proces van menswording van het kind voorop en niet zozeer de prestatie.

Binnen het kindvolgsysteem wordt gewerkt met de volgende formulieren:

- observatieformulier
- ontwikkelings-volg-verslag
- oudergespreksformulier
- plan van aanpak (voor zorgkinderen, zie verderop in dit beleidsplan)

De wenperiode:

Voorafgaand aan de start van het kind bij het Rozenpoortje, wordt er een wenafpraak gemaakt. Het kind en de ouder(s) komen tijdens deze wenafpraak samen wennen. Het kind maakt kennis met de andere kinderen uit de groep en doet samen met de ouder(s) de eerste indrukken op. Ook wordt er een afspraak gemaakt voor een intakegesprek.

Na de wenafpraak start het kind bij het Rozenpoortje. Tijdens de wenperiode wordt gekeken of een kind een hele ochtend blijft of korter. Het kind zal in de eerste periode dat het naar het Rozenpoortje komt, de peuterjuffen, de andere kinderen, het ochtendritme en de ruimte steeds beter leren kennen. De ervaring leert dat wanneer ouder(s) het

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	6

vertrouwen hebben in het Rozenpoortje, het kind binnen redelijke tijd gewend is en een plekje heeft gevonden binnen de groep.

Resultaten/ doelen

- Een evenwichtige ontwikkeling van denken, voelen en willen

Binnen de antroposofie is de ontwikkeling van het denken, het voelen en het willen een rode draad binnen de ontwikkeling van de mens op verschillende leeftijden. Voor de peuterleeftijd staan vooral het voelen en het willen centraal. Het willen staat in verbinding met het bewegen, met het doen. Het voorbeeld dat de peuter krijgt van zijn omgeving, geeft de peuter houvast. Het is van belang dat de peuter met plezier mee kan gaan in wat zijn omgeving hem aanbiedt en voorleeft.

Er is ruimte voor de peuter om initiatief te nemen. Daarnaast observeert de pedagogisch medewerker de behoefte van het kind in zijn ontwikkeling en neemt de pedagogisch medewerker het initiatief om in deze behoefte van het kind te voorzien. De peuter is volop in beweging in zijn spel en ontdekt en ontwikkelt hiermee zijn wil.

- Kinderen kunnen zich op eigen manier en op eigen tempo ontwikkelen.

Kinderen mogen op hun eigen manier en eigen tempo spelen en onderzoeken. Niet de prestatie, maar het proces van menswording staat centraal.

Mentorschap

Eén van de maatregelen uit de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang, dat per januari 2018 is ingegaan, is dat elk kind een mentor krijgt.

In het Rozenpoortje is dit altijd een vast gezicht van het kind. De mentor observeert (de ontwikkeling van) het kind en draagt er zorg voor dat het kind de begeleiding die krijgt die het gezien zijn ontwikkeling nodig heeft. De mentor bespreekt de ontwikkeling van het kind met de ouders gedurende overdracht momenten en tijdens oudergesprekken. Zij is de eerste aanspreekpersoon voor ouders en collega's betreffende informatie die het kind aangaat.

De mentor voert de tienminutengesprekken en overige gesprekken (indien wenselijk) met de ouders. De mentor voert het overdrachtsgesprek met de basisschool.

De mentor draagt zorg voor het op een juiste manier verwerken van de gegevens van het kind in het kind-volg-systeem. Waar mogelijk begeleidt de mentor kinderen en ouders tijdens wenaafspraken en voert de mentor het intakegesprek. Dit kan ook door de andere vaste pedagogisch medewerker van het Rozenpoortje gedaan worden.

De mentor betreft de zorgcoördinator bij de begeleiding van het kind en de ouders wanneer er sprake is van extra zorg. De mentor betreft indien wenselijk de pedagogisch beleidsmedewerker bij de begeleiding van het kind wanneer er sprake is van extra aandacht.

De peuterjuffen dragen zorg voor een zorgvuldige indeling van de kinderen met betrekking tot het mentorschap. De verdeling van de kinderen is schriftelijk vastgelegd en de ouders zijn mondeling op de hoogte gebracht door de pedagogisch medewerker van wie de mentor is van hun kind.

Tijdens de intake of de wenaafpraak wordt aan nieuwe ouders mondeling aangegeven wie de mentor wordt van het kind, inclusief uitleg hierover.

Het mentorschap is geen star gegeven. Als de situatie er naar vraagt dat een andere pedagogisch medewerker dan de mentor een gesprek voert met de ouders bijvoorbeeld, dan is dit mogelijk. Alle peuterjuffen op de groep blijven de kinderen in hun ontwikkeling volgen. Tevens kunnen alle peuterjuffen informatie ontvangen van ouders aan het begin van de dag en een overdracht aan de ouders doen bij het ophalen van de kinderen.

Indien de mentor (langere tijd) ziek of afwezig is, dan wordt het mentorschap overgedragen aan de vaste invalkracht voor die periode. De ouders van de betreffende kinderen, worden met een persoonlijk bericht op de hoogte gesteld dat de vaste invalkracht (tijdelijk) de nieuwe mentor is van hun kind.

Wanneer een mentor stopt met het werken bij Zonnelicht, dan wordt de vervangende leerkracht de nieuwe mentor van het kind. In een persoonlijk bericht wordt aan de ouders aangegeven wanneer het dienstverband stopt en wie de nieuwe leerkracht is. Aan de betreffende ouders wordt hierbij aangegeven dat de vervangende leerkracht, de nieuwe mentor is van het kind.

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	7

Zorg

Inleiding

Zorgen voor mensen, planten en dieren en de omgeving is een wezenlijk aspect in de ontwikkeling van een mens. De zorg die we binnen het Rozenpoortje beogen is dan ook een zorg die op een natuurlijke wijze vanuit het hart van de pedagogisch medewerker vloeit. Het gevoel van één zijn met elkaar vervult ons en geeft ons ook het gevoel deel van een groter geheel te zijn.

Vanuit deze verbondenheid bekeken, is zorg niet een product dat gekocht kan worden maar een onontbeerlijke levensbehoefte van alle mensen.

De zorg binnen het Rozenpoortje wordt afgestemd op de behoeftes van de kinderen in de verschillende leeftijdsgroepen.

De zorg voor het individu is altijd persoonlijk; ieder kind wordt als uniek wezen beschouwd.

De kwaliteit van de zorg wordt bepaald door het vermogen van de leidster om bij het kind te zien, wat de werkelijke behoefte is op een bepaald moment.

Observatie speelt een belangrijke rol in het zorgplan. De intuïtie van de pedagogisch medewerker bepaalt, afhankelijk van tijd, plaats en persoon, de begeleiding naar het kind toe. Het doel hierbij is o.a. om kinderen naar meer zelfbeheersing en innerlijke tevredenheid te brengen. De peuterjuffen worden middels het begeleidingsplan uitgerust met mogelijkheden om dit te kunnen bewerkstelligen. Kinderdagverblijf Zonnelicht gaat ervan uit dat alle kinderen welkom zijn op het peuterarrangement.

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt binnen de instelling over hoe de zorg geregeld is, welke normen er gehanteerd worden op het gebied van veiligheid, hygiëne, schoonmaak etc. Deze afspraken worden regelmatig besproken in het team en kunnen dus ook veranderen. Om een inzicht te geven in de afspraken met betrekking tot de protocollen die er zijn, zijn deze in dit zorgplan toegevoegd. Het zou te ver gaan om alle details met betrekking tot de zorg hier te vermelden. U kunt meer informatie hierover opvragen bij onze pedagogisch beleidsmedewerker.

Extra aandacht

Omdat er individueel gekeken wordt naar elk kind, krijgt elk kind de begeleiding in de ontwikkeling die het nodig heeft. De pedagogisch medewerker observeert en signaleert welke kinderen er extra aandacht nodig hebben met betrekking tot een of meerdere ontwikkelingsniveaus. De pedagogisch medewerker (mentor) stelt de ouders op de hoogte, informeert naar andere inspanningen met betrekking tot de verbetering van de ontwikkeling en bekijkt samen met de ouders waarin zij kunnen samenwerken. De pedagogisch medewerker geeft gerichte begeleiding aan het kind binnen de eigen groep. Het is te verwachten dat na een bepaalde periode, het aandachtspunt van ontwikkeling is ingehaald en extra begeleiding hiervoor niet meer nodig is.

Extra zorg/ kinderen met een speciale behoefte

(Daar waar 'pedagogisch medewerker' staat, kan ook 'mentor' gelezen worden):

Het kan zijn dat er meer nodig is om het kind optimaal te begeleiden.

De pedagogisch medewerker observeert, signaleert en registreert welke kinderen extra zorg nodig hebben binnen de eigen groep. Bij twijfel overlegt de pedagogisch medewerker met collega's van de eigen groep en met de zorgcoördinator. De pedagogisch medewerker formuleert een duidelijke zorgvraag.

De pedagogisch medewerker gaat in gesprek met de ouders om te bespreken of ouders de zorgvraag herkennen en hoe het thuis en

eventueel op school gaat met het kind. De pedagogisch medewerker kan beslissen om een uitgebreidere observatie uit te voeren om gericht te kunnen kijken wat het kind in de begeleiding nodig heeft. Dit gebeurt in overleg met ouders en collega's. Afhankelijk van de situatie wordt deze observatie gedaan door de pedagogisch medewerker zelf, door een andere pedagogisch medewerker of door de zorgcoördinator van Zonnelicht.

Er wordt met de ouders een gezamenlijk plan van aanpak gemaakt. De begeleiding van het kind thuis en binnen Zonnelicht wordt op elkaar afgestemd. Ouders en peuterjuffen ondersteunen elkaar door informatie, ervaringen en adviezen uit te wisselen. Een goede en open communicatie is hierbij van wezenlijk belang. Regelmatig vinden er gesprekken tussen de pedagogisch medewerker en de ouders plaats om de ontwikkeling en de begeleiding van het kind te bespreken.

Na een afgesproken periode wordt geëvalueerd hoe het met het kind gaat en of de wijze van begeleiding mogelijk aangepast dient te worden.

De zorgcoördinator is op de hoogte van de hulpverlenende instanties naar wie er door kan worden verwezen (sociale kaart) en bespreekt dit zonodig met de pedagogisch medewerker of met de betreffende ouder. De pedagogisch medewerker of de zorgcoördinator verwijst de ouder door. De ouder neemt zelf contact op met de betreffende instantie.

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	8

De pedagogisch medewerker en de zorgcoördinator houden elkaar op de hoogte van de instanties naar wie zij de ouders hebben doorverwezen.

Het kan zijn dat kinderen (tijdelijk) medicijnen moeten krijgen toegediend. Hiervoor wordt met de ouders een overeenkomst medicijngebruik ingevuld en ondertekend.

- Er is een protocol 'Procedure ontwikkeling voor aandachtskinderen' over de begeleiding van kinderen die op een of meerdere ontwikkelingsniveaus extra aandacht nodig hebben.
- Er is een protocol 'Procedure ontwikkeling voor zorgkinderen' over begeleiding van kinderen die op een of meerdere ontwikkelingsniveaus extra zorg nodig hebben.
- Het 'Beleid zorgcoördinatie' beschrijft hoe de zorg voor kinderen met een speciale behoefte georganiseerd is binnen kinderdagverblijf Zonnelicht.
- Observaties worden gedaan door de pedagogisch medewerker aan de hand van het ontwikkelingsregistratieformulier en het ontwikkelings-volg-verslag.
- In Zonnelicht is er een pedagogisch beleidsmedewerker aanwezig die de peuterjuffen ondersteunt in het begeleiden van kinderen die extra aandacht behoeven op een of meerdere ontwikkelingsniveaus middels begeleiding op de werkvloer.
- In Zonnelicht is een zorgcoördinator aanwezig die de peuterjuffen ondersteunt in het begeleiden van kinderen met een speciale behoefte (zorg) middels individuele gesprekken. Tevens geeft de zorgcoördinator aan de peuterjuffen training over signaleren en doorverwijzen. De zorgcoördinator heeft een adviesfunctie naar peuterjuffen toe met betrekking tot signaleren en doorverwijzen.
- Er is een 'Meldcode kindermishandeling' aanwezig.
- In de training van de peuterjuffen en in de teamvergadering zijn 'het signaleren van eventuele ontwikkeling belemmerende factoren' en de 'Meldcode kindermishandeling' terugkerende onderwerpen.

Veiligheid

In verband met de veiligheid van de kinderen die binnen de instelling verblijven, zijn de volgende zaken geregeld:

- Er is een veiligheids- en gezondheidsbeleid waarin beschreven staat hoe mogelijke risicovolle situaties worden ondervangen; de werkwijze is beschreven over hoe risico's in kaart worden gebracht en hoe hier in de praktijksituatie op wordt ingespeeld. Het is een duidelijke handleiding voor de te voeren handelingen en maatregelen die nodig zijn. In de praktijk wordt door de peuterjuffen gehandeld naar de beschreven regels en afspraken zoals deze beschreven staan in het beleid veiligheid en gezondheid.

Om de actualiteit van het veiligheids- en gezondheidsbeleid te garanderen, is de praktijksituatie een vast agendapunt van het teamoverleg. Jaarlijks wordt door het Rozenpoortje het huidige veiligheids- en gezondheidsbeleid geëvalueerd en de daarin te verbeteren punten met bijbehorende acties besproken.

- Er is een goed calamiteitenbeleid.
- Er zijn afspraken over toezicht en vermissing van kinderen (protocol 'Vermissing').
- Buiten de breng- en haaltijden worden mensen alleen binnengelaten op afspraak. Slechts alleen wanneer deze afspraken zijn geverifieerd bij dagelijkse leiding.
- De ruimtes zijn op een dusdanige manier ingericht dat ze kindvriendelijk zijn.
- De materialen die gebruikt worden zijn zoveel mogelijk van natuurlijke aard.
- Er zijn geen gevaarlijke stoffen of schoonmaakmiddelen voor kinderen bereikbaar; deze stoffen zijn opgeborgen achter slot en grendel.
- Er is altijd een achterwacht binnen kinderdagverblijf Zonnelicht.
- Er is altijd op elke locatie een medewerker met een gecertificeerd Kinder-EHBO aanwezig.
- Peuterjuffen mogen nooit de groepsruimte verlaten als er nog kinderen in de ruimte aanwezig zijn (d.w.z. ze mogen niet kinderen alleen laten zonder toezicht).
- 's Ochtends bij de aanvang van hun programma (08.30 uur), moeten de peuterjuffen het aantal kinderen in de groep tellen en de presentielijst invullen.
- Er is een passende aansprakelijkheid en ongevallenverzekering afgesloten voor zowel het personeel als de kinderen. De peuterjuffen krijgen bij aanvang van hun dienstverband tijdens hun inwerkperiode begeleiding om de regels m.b.t. de veiligheid en hygiëne te leren.
- Wanneer er aangescherpte maatregelen nodig zijn met betrekking tot Covid-19 of andere omstandigheden, dan wordt een preventief gezondheidsprotocol gevolgd.

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	9

De pedagogisch medewerker

Algemeen

- kennis van ontwikkeling;
- visie;
- op de hoogte zijn van de gebruikte methodes;
- bewust zijn van eigen handelen;
- kunnen reflecteren;
- goed kunnen communiceren;
- de manier van werken en begeleiden zoals hierboven beschreven kunnen toepassen
- training en coaching

Voorwaarden

- minimaal twee peuterjuffen op een groep van 16 kinderen;
- de pedagogisch medewerker dient een opleiding te hebben voltooid waaraan een wettelijke bevoegdheid kan worden ontleend;

Voorbeeldfunctie van de pedagogisch medewerker

- Vanwege de grote voorbeeldfunctie naar de kinderen is de pedagogisch medewerker genoodzaakt om zich bezig te houden met haar eigen persoonlijkheidsvorming. De innerlijke kwaliteiten die zij belichaamt maken deel uit van de juiste leeromgeving die ze de kinderen aanbiedt.

De pedagogisch medewerker:

- heeft respect voor de ontwikkeling van het kind.
- heeft een pro-actieve integere houding; zij benadert de kinderen liefdevol met het oog op ontwikkeling.
- gaat in het contact met de kinderen uit van empathie, integriteit en waardering. Zij heeft empathie voor de beleving en de gevoelens van de kinderen.
- gaat uit van begeleiden in vertrouwen; zij stemt af op de behoeften van de kinderen en creëert een veilige sfeer waarin kinderen hun eigen innerlijke motivatie kunnen volgen.
- sluit haar taalgebruik aan bij de beleving en het begrip van de kinderen.
- sluit aan bij de ervaringen en de persoonlijke emoties van de kinderen.
- spreekt binnen het ontwikkelingsprogramma het gevoel van de kinderen aan.
- gaat in de begeleiding van de kinderen uit van tijd, plaats en persoon.

Met betrekking tot het materiaal

De pedagogisch medewerker:

- zorgt ervoor dat de omgeving er aantrekkelijk en uitnodigend uitziet, zowel in het lokaal als buiten het lokaal;
- zorgt ervoor dat alle middelen compleet en heel zijn;
- biedt een uitdagend programma met afwisseling van materialen en activiteiten die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van het kind; het programma is afgestemd op de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen; niet zozeer het programma, als wel het ontwikkelende kind staat centraal.
- zorgt ervoor dat de omgeving schoon is;
- zorgt ervoor dat de omgeving en de werkwijzen aansluiten bij de behoeften van de kinderen;
- zorgt ervoor dat het materiaal beperkt in het lokaal aanwezig is; de kinderen kunnen kiezen uit een overzichtelijk geheel;
- zorgt voor een sfeer van rust en positiviteit.

Met betrekking tot de sfeer:

- er wordt gezorgd voor een goede (warme) sfeer in de groep;
- er wordt gezorgd voor een vertrouwelijke sfeer met het kind;
- er wordt gezorgd voor rust in de onmiddellijke nabijheid van het kind;
- de houding van de peuterjuffen naar de kinderen is respectvol en liefdevol.

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	10

Met betrekking tot het contact met de ouders:

De pedagogisch medewerker voert dagelijks:

- overdrachtsgesprekken met de ouders bij het brengen en ophalen van het kind.

De pedagogisch medewerker houdt de ouders regelmatig op de hoogte van:

- de pedagogische uitgangspunten en werkwijzen van de groep door het organiseren van inloopmomenten en/of ouderavonden;
- de individuele ontwikkeling van het kind binnen de groep door het houden van oudergesprekken middels 10-minutengesprekken;
- de pedagogisch medewerker gaat op huisbezoek indien wenselijk, om de relatie met de ouders te verstevigen.
- de pedagogisch medewerker betreft de ouders bij het organiseren van activiteiten binnen de groep, zoals feesten en excursies.

Elk schooljaar wordt er een ouderavond georganiseerd om het programma van de kinderen voor de ouders inzichtelijk te maken.

Groepshulp

De groepshulp voert ondersteunende taken uit voor de groep, zodat de aandacht van de peuterjuffen zoveel als mogelijk naar de begeleiding van de kinderen kan gaan. De taken van de groepshulp zijn onder andere:

- Fruit schillen voorafgaand aan fruitmaaltijd, brood smeren voorafgaand aan de lunch.
- Drinken klaarmaken voor de kinderen zoals thee zetten.
- Huishoudelijke taken zoals afwassen, vegen, tafel afruimen/ tafel poetsen.
- Klaarzetten van spullen voor het ontwikkelingsprogramma.
- Ondersteunen bij opruimen met de kinderen, zoals spelmateriaal geordend terugzetten.
- Helpen bij het jassen en schoenen aandoen voorafgaand aan het buiten spelen.
- Ter ondersteuning van de peuterjuffen, het begeleiden van individuele kinderen, bijvoorbeeld bij het oefenen van zindelijkheid.
- Ondersteuning bij de jaarfeesten.

De groepshulp wordt ondersteund door de leidinggevende middels:

- Informatie bij aanvang van de functie en afstemming van taken gedurende de werkzame periode.
- Coaching op hoe taken uitgevoerd kunnen worden.
- Op regelmatige basis een gesprek over hoe het werk verloopt.

Beroepskrachten in opleiding en stagiaires

Binnen Zonnelicht werken beroepskrachten in opleiding via de Beroepsbegeleidende leerweg (BBL) en stagiaires via de Beroepsopleidende Leerweg (BOL). De beroepskrachten in opleiding BOL staan boventallig op de groep. De beroepskrachten in opleiding BBL staan, afhankelijk van hoever zij in hun opleiding zijn, voor een bepaald percentage per week tallig op de groep. Naarmate zij verder in hun opleiding komen en naarmate zij kwaliteiten hebben ontwikkeld in eerdere werkervaring, wordt de tallige inzetbaarheid groter.

De begeleiding van beroepskrachten in opleiding en stagiaires

De beroepskrachten in opleiding (BBL) en stagiaires worden gedurende de stageperiode begeleid door de werkbegeleider. Dit is de vaste leerkracht van de groep waar de beroepskracht in opleiding werkt of waar de stagiaire stage loopt. De werkbegeleider zorgt ervoor dat de beroepskracht in opleiding of de stagiaire werkt binnen de uitgangspunten van Zonnelicht. Er is aandacht voor de noodzakelijke leerpunten van de beroepskracht in opleiding en van de stagiaire. De stagiaire staat boventallig op de groep.

De taken van de werkbegeleider zijn:

- Werkt samen met de stagiaire op een groep en begeleidt de stagiaire tijdens de stage
- Instrueert en begeleidt de stagiaire bij de vorming van een visie op/over opvoeding en ontwikkeling
- Weet aan welke doelen en met welke opdrachten de leerling bezig is en weet wat er van een leerling verwacht wordt als deze een opdracht uitvoert, zodat er gericht geobserveerd en beoordeeld kan worden.

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	11

- Observeert het handelen van de stagiaire en geeft opbouwende feedback
- Schrijft gedurende de stage relevante, correcte zaken op met feedback
- Voert minimaal om de twee weken een kort evaluatie gesprekje
- Bewerkstelligt een zo optimaal mogelijke koppeling tussen theorie en praktijk
- Evalueert de stand van zaken tussentijds met de praktijkopleider
- Zorgt ervoor dat de stagiaire op de hoogte is van dit stagebeleid
- Koopt een kleine attentie voor de stagiaire aan het einde van zijn stageperiode.
- Een werkbegeleider wordt verzocht de begeleiding zoveel mogelijk tijdens de werkuren te doen. Er is op rustige momenten op de groep tijd om stagiaires te begeleiden.

De andere vaste leerkracht van de groep ondersteunt de werkbegeleider en kijkt, luistert en ondersteunt mee tijdens het leerproces van de BOL stagiaire. Dit koppelt zij terug naar de werkbegeleider.

De beroepskrachten in opleiding en de stagiaires worden tevens begeleid door de praktijkopleider.

De taken van de praktijkopleider zijn:

- Voert het kennismakingsgesprek met de stagiaire en geeft een rondleiding
- Verstrekt informatie aan de stagiaire bij de start van de stage
- Verzorgt de administratie (VOG en POK)
- Informeert de werkbegeleider over de begeleidingsstructuur
- Voert een keer in de 2 à 3 weken een individueel begeleidingsgesprek met de stagiaire
- Doet de verslaglegging
- Is aanwezig bij werkveldbijeenkomsten
- Leidt de gesprekken bij stagebezoeken door school
- Inventariseert de beschikbaarheid van stages bij scholen
- Draagt zorg voor de communicatie met de scholen
- Examineert

Alle beroepskrachten in opleiding en stagiaires zijn op de hoogte van de visie en de werkwijze van Zonnelicht. Bij aanvang van het werk/ de stage hebben zij het pedagogisch beleid, de protocollen en de RIE gelezen.

De beroepskracht in opleiding BBL

Vanaf de start van het leer-werktraject voert de beroepskracht in opleiding BBL alle taken uit die een startend pedagogisch medewerker in Zonnelicht ook uitvoert. Met de tijd groeit zij in haar functie en neemt zij meer verantwoordelijkheden op zich (bijvoorbeeld het organiseren van een ouderavond).

De beroepskracht in opleiding wordt naast de werkbegeleiding en de stagebegeleiding meegenomen in de cyclus van begeleiding en training die pedagogisch medewerkers ontvangen in Zonnelicht. Deze cyclus start eenmalig met de inwerkgesprekken en drie trainingen die gericht zijn op de manier van werken en begeleiden in Zonnelicht. Vervolgens vinden er jaarlijks een functioneringsgesprek en een beoordelingsgesprek plaats en ontvangen zij pedagogische coaching op de werkvloer en diverse trainingen gedurende het jaar. Op deze manier ontvangen de beroepskrachten in opleiding de informatie en de begeleiding die zij nodig hebben vanaf de start over de uitvoering van het ontwikkelingsprogramma, de begeleiding en de verzorging van de kinderen en het samenwerken met ouders. Vanaf de start wordt hierin de manier van werken en begeleiden van Zonnelicht meegenomen. Uitgangspunten zijn hierbij dat kinderen de ruimte en veiligheid ervaren om zichzelf te kunnen zijn en te kunnen spelen en ontdekken, dat zij uitdagende ontwikkelingsactiviteiten krijgen op niveau en liefdevolle begeleiding ontvangen. De pedagogisch beleidsmedewerkers/ coaches begeleiden de beroepskrachten in opleiding middels coaching op de werkvloer op deze aspecten. In de eerste periode is deze coaching intensiever, hierna wordt de begeleiding afgestemd op de behoefte aan ondersteuning en begeleiding van de coach.

De stagiaire (BOL)

Taken van BOL stagiaires zijn zoals in de functie- omschrijving van de leerkracht. In de beginfase oriënteert de stagiaire zich en zij werkt toe naar zelfstandig functioneren. De eindverantwoording blijft echter voor de dienstdoende leerkrachten.

1e jaar: Oriënteringsfase

2e jaar: Deelnemen en assisteren bij activiteiten

3e jaar: Zelfstandig functioneren

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	12

Afhankelijk van haar kennis en verworven competenties participeert de BOL stagiaire min of meer zelfstandig met betrekking tot verzorgende, begeleidende, huishoudelijke en organisatorische taken gedurende de dag. Dit gebeurt altijd onder toezicht van de vaste leerkrachten.

Wat mag een BOL stagiaire niet:

- Alleen met kinderen naar buiten;
- Alleen met kinderen op de groep;
- Kinderen tempereren;
- De groep alleen afsluiten of openen;
- Alleen een kind verschonen. Dit mag alleen onder toezicht en begeleiding van een leerkracht.
- Medicijnen toedienen, of hiervoor verantwoordelijk gesteld worden;
- Overdracht naar ouders, dit alleen in overleg met de werkbegeleider of collega;
- Zorg voor chronisch zieke kinderen;
- Alleen in een ruimte met een chronisch ziek kind;
- Chronisch ziek kind optillen zonder vooraf instructie/uitleg.
- De telefoon opnemen/bellen naar ouders tijdens de inwerkperiode, na de inwerkperiode eerst onder begeleiding. Telefoongesprekken dienen altijd teruggekoppeld te worden naar een vaste medewerker.
- *Wel:* zich houden aan de regels voor nieuwe medewerkers
- Mogen geen beslissingen maken zonder hierover overleg te plegen.
- Stagiaires mogen niet werken buiten het geldende protocol.
- *Wel:* ontwikkelingsgerichte activiteiten uitvoeren met een beperkt aantal kinderen.

Vrijwilligers

In Zonnelicht is er de mogelijkheid om te ondersteunen op de groepen als vrijwilliger groepshulp of als vrijwilliger pedagogisch medewerker (indien gediplomeerd als pedagogisch medewerker). Met elke vrijwilliger worden individuele afspraken gemaakt over de inhoud van de taken en over wat de vrijwilliger wel of niet mag doen, afgestemd op de kennis, ervaring en eventuele opleiding in het werken met kinderen van de vrijwilliger.

Met de vrijwilliger wordt een vrijwilligerscontract opgesteld waarin afspraken met betrekking tot werktijden en inhoud van het vrijwilligerswerk vastgelegd zijn.

De vrijwilliger wordt ondersteund door het management middels periodieke gesprekken. Het aansturen van de vrijwilliger gebeurt op de groep door de pedagogisch medewerkers en door de pedagogisch coach.

Met betrekking tot het contact met de basisscholen

De pedagogisch medewerker onderhoudt regelmatig contact met de basisscholen (de Driestroom en overige basisscholen) waar de kinderen naar toe gaan als zij de leeftijd van 4 jaar hebben bereikt en werkt aan het creëren van een doorlopende leerlijn. Daarbij wordt door middel van mondelinge overdracht relevante informatie met de ontvangende school besproken, overigens altijd met toestemming van de ouders, wanneer het kindinformatie betreft.

Met betrekking tot overgang naar de BSO groep

Wanneer het kind bij de leeftijd van vier jaar gebruik gaat maken van een van de BSO groepen van Zonnelicht, dan vindt er, altijd met toestemming van de ouders, een warme overdracht plaats tussen de pedagogisch medewerker van het Rozenpoortje en de pedagogisch medewerker van de BSO groep, voordat het kind start in de BSO groep. De ouders geven toestemming voor het overdragen van de kindinformatie middels een handtekening op het overdrachtsformulier. Tevens is er voor het kind en de ouders een wenaafpraak in de nieuwe groep.

De pedagogisch medewerker draagt er zorg voor dat de kindgegevens op een zorgvuldige manier worden overgedragen aan de nieuwe mentor van het kind.

Met betrekking tot het contact met consultatiebureaus e.d.

Kinderdagverblijf Zonnelicht heeft een intern zorgteam waarin de zorg- en aandachtskinderen regelmatig multidisciplinair besproken worden. Van daaruit wordt bekeken of het nodig is dat de pedagogisch medewerker (mentor) contact onderhoudt met consultatiebureaus, kinderartsen, GGD, bureau Jeugdzorg, logopedisten e.d.

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	13

Algemene punten

Groepsomvang en beroepskracht kind ratio

Het beroepskracht kind ratio is als volgt:

2,5- tot 4-jarigen	1 pedagogisch medewerker op 8 kinderen	2 pedagogisch medewerkers vanaf 9-16 kinderen	Maximaal 16
---------------------------	--	---	-------------

Indien er een verwijzing is van het consultatiebureau, kan er voor kinderen van 2 – 2,5 jaar een uitzondering worden gemaakt, zij kunnen eerder starten.

Peuterarrangement het Rozenpoortje heeft tot 15 kinderen op de groep (i.v.m. het aantal vierkante meters speelruimte). Elke ochtend dat het Rozenpoortje open is (ma, di, do, vr) is er een vaste pedagogisch medewerker. Boven de 8 kinderen komt er een tweede vaste pedagogisch medewerker bij.

De werktijden van de pedagogisch medewerkers zijn van 8.30-13.00 uur.

Omgang met vervanging

Een pedagogisch medewerker wordt bij afwezigheid (verlof/ ziekte) vervangen door een pedagogisch medewerker uit het team van Zonnelicht. In de planning wordt er rekening mee gehouden dat dit zoveel mogelijk dezelfde pedagogisch medewerker is. Omdat de pedagogisch medewerker al binnen Zonnelicht werkt (op een andere groep) heeft deze al een bekend gezicht voor de kinderen. Vervanging wordt in eerste instantie gezocht op de eigen groep. Daarnaast zijn er vaste invalmedewerkers die steeds zoveel als mogelijk op dezelfde groepen invallen. Invalmedewerkers worden ingewerkt zodat zij een vast gezicht voor de kinderen kunnen zijn.

Peuterarrangement het Rozenpoortje valt onder de dagopvang. Een beroepskracht in opleiding (BBL) mag in de dagopvang (baby- en peutergroepen) als vaste pedagogisch medewerker ingezet worden. Bijvoorbeeld om een collega die met vakantie gaat te vervangen. Dit mag alleen als de beroepskracht het eerste jaar heeft afgerond. Hoe de beroepskracht in opleiding begeleid wordt, is beschreven in de paragraaf 'De beroepskrachten in opleiding' op blz. 11.

Alle pedagogisch medewerkers krijgen training en coaching op het vlak van nabijheid geven aan de kinderen, waardoor de kinderen zich veilig voelen bij alle pedagogisch. Binnen Zonnelicht wordt er niet gewerkt met uitzendkrachten.

Op het moment van invallen wordt er gezorgd voor de volgende aspecten, zodat de kinderen in een vertrouwde sfeer kunnen blijven spelen:

- Er is een overdracht tussen de vaste pedagogisch medewerker en de (vaste) invalkracht over het dagritme, de voorbereiding van het ontwikkelingsprogramma, groepsafspraken en rituelen, inclusief de vaste liedjes die er gedurende de ochtend gezongen worden.
- Er wordt tevens zorggedragen voor een overdracht m.b.t. extra begeleidings- en verzorgingsaspecten van kinderen indien nodig en bijzonderheden voor die dag, inclusief allergieën van kinderen.
- Wanneer de invalkracht minder bekend is bij de kinderen, dan komt de invalkracht voorafgaand aan het invallen al een keer op de groep kijken om contact te leggen met de kinderen. Bij voorkeur is dit kort van tevoren en op dezelfde dag van de week als het invallen.

Groepsruimtes

Er is ruimte voor twee stamgroepen. Op dit moment is één stamgroep in gebruik. Wanneer er voldoende aanmeldingen zijn, kan in de toekomst de tweede stamgroep ruimte in gebruik worden genomen voor een tweede stamgroep. De tweede stamgroep ruimte biedt ruimte voor maximaal 16 kinderen.

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	14

Wanneer kinderen de stamgroep of de stamgroep ruimte verlaten

Kinderen verlaten de stamgroep ruimte wanneer zij naar het toilet gaan, wanneer zij gaan buitenspelen in de buitenspeelruimte, wanneer zij gaan gymmen in de andere groepsruimte (Marsgroep) en wanneer zij gaan gymmen in gymzaal van de Duurzame BSO. Er is de mogelijkheid voor het Rozenpoortje om naar de kinderboerderij te gaan, in verband met liefde voor en kennis over dieren. Buitenspelen in de buitenspeelruimte of gymmen in de andere groepsruimte kan in kleinere groepjes (bij meerdere pedagogisch medewerkers) of met de hele groep kinderen gedaan worden (onder begeleiding van een of meerdere pedagogisch medewerkers).

De toiletruimte grenst aan de groepsruimte, waardoor kinderen zelfstandig naar het toilet kunnen. Indien nodig, dan begeleidt de pedagogisch medewerker het kind op het toilet. De pedagogisch medewerker werkt met het kind toe naar zelfstandigheid hierin.

De pedagogisch medewerker blijft altijd het toezicht houden over de kinderen ook wanneer zij in een andere binnen- of buitenruimte zijn dan de eigen stamgroep ruimte. Dit betekent dat (behalve bij het naar het toilet gaan), bij 1 pedagogisch medewerker, de groep gezamenlijk naar een andere groepsruimte gaat. De pedagogisch medewerker draagt er zorg voor dat dit op een veilige manier gebeurt, door zorg te dragen voor duidelijke afspraken met de kinderen en voor een goede voorbereiding (de kinderen eerst naar het toilet laten gaan of verschonen indien nodig, gezamenlijk de jassen en schoenen aandoen bij de kapstok, de kinderen geven in tweetallen elkaar een hand wanneer ze onder begeleiding naar de gymzaal van de Duurzame BSO gaan, EHBO spullen gaan mee op uitstapje etc). De richtlijnen waar een pedagogisch medewerker zich aan moet houden zijn beschreven in het protocol 'Uitstapje naar de kinderboerderij' en in het Veiligheid- en Gezondheidsbeleid (RIE). De pedagogisch medewerker kent de verschillende ruimtes en weet hoe hierop te anticiperen in verband met de veiligheid van de kinderen. De pedagogisch medewerker informeert zichzelf hierover bij collega's indien nodig.

Calamiteiten, ondersteuning en achterwachtregeling

Bij calamiteiten en voor vervanging zijn er altijd medewerkers beschikbaar. De medewerker planning van Zonnelicht heeft het overzicht wie er op welk moment bij kan springen. Afhankelijk van de situatie schakelt de medewerker planning een BHV'er of andere leerkracht in. De pedagogisch medewerkers kan bij calamiteiten tevens een beroep doen op een medewerker van basisschool de Driestroom.

Elke dag is er een BHV'er in Zonnelicht aanwezig die calamiteiten kan coördineren.

Bij afwezigheid wordt de medewerker planning ondersteund door het management.

Accommodatie en speelmogelijkheden

Het Rozenpoortje is gevestigd in basisschool de Driestroom.

De binnenspeelruimte heeft een oppervlakte van 55,16 vierkante meter. De buitenspeelruimte heeft een oppervlakte van 135 vierkante meter.

Extra dagdelen

Afhankelijk van de bezetting op de groep is het mogelijk om incidenteel een extra dagdeel te reserveren. U kunt deze aanvragen bij de administratie (073 6126212 of info@zonnelicht.nl)

De rol van ouders in peuterarrangement het Rozenpoortje

Kinderdagverblijf Zonnelicht gaat er uiteraard vanuit dat de ouders de belangrijkste opvoeders zijn; hun invloed op het kind zal altijd het grootst zijn. Samenwerking met de ouders is noodzakelijk om tot een zo optimaal mogelijke ontwikkeling van het kind te komen. Hierbij staat niet de prestatie van het kind, maar het proces van zelfbewustwording van het kind centraal.

Voor het kind is het heel belangrijk dat er één lijn wordt gevolgd door de volwassenen. Hierin kan de peuterjuf een belangrijke rol spelen door middel van bijvoorbeeld het organiseren van ouderavonden, het voeren van oudergesprekken en het aanbieden van schriftelijke informatie.

Oudercommissie

De oudercommissie bestaat uit een vertegenwoordiging van ouders om drie keer per jaar te vergaderen over punten die geformuleerd zijn in de Wet kinderopvang. De oudercommissie dient tevens als klankbordgroep voor de dagelijkse gang van zaken binnen het Rozenpoortje.

Welk doel heeft de oudercommissie?

- Het vertegenwoordigen van de ouders
- De belangen van de kinderen en de ouders zo goed mogelijk behartigen

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	15

- Adviseren ten aanzien van kwaliteit van de kinderopvang.

Reglement OC

De oudercommissie heeft een reglement en een huishoudelijk reglement.

In het reglement staat wat de doelstelling, de samenstelling, de taken en bevoegdheden van de oudercommissie zijn. Ook staat hierin hoe overleg en facilitering vanuit kinderdagverblijf Zonnelicht is geregeld.

Nieuwsbrief

De ouders worden door middel van de nieuwsbrief 'Het Rozenblaadje' op de hoogte gehouden van gebeurtenissen in het Rozenpoortje alsmede organisatorische wetenswaardigheden en zaken die binnen het bestuur besproken worden en welke de ouders moeten weten. Tevens wordt hierin informatie over de jaarfeesten en de thema's gegeven.

Kinderboerderij

Indien het weer het toelaat is het mogelijk om de kinderboerderij te bezoeken. Deze is op loopafstand te bereiken. De peuterjuffen melden dit bij het management en blijven altijd telefonisch bereikbaar.

Vier ogen principe

Het vier ogen principe geldt voor de sector kinderopvang als een van de maatregelen voor veiligheid. Het vier ogen principe houdt in dat elke situatie en begeleiding voor meerdere medewerkers zichtbaar is. Aangezien peuterarrangementen onder de Wet Kinderopvang vallen, geldt dit principe ook voor peuterarrangementen. Zonnelicht geeft op de volgende manier invulling aan dit principe:

- Daar waar mogelijk zijn er 2 of 3 peuterjuffen op de groep aanwezig. Dit is afhankelijk van het beroepskracht kind ratio.
- Daar waar mogelijk is er een extra stagiaire op de groep aanwezig.
- In de deuren en wanden van de groepsruimtes bevindt zich glas, waardoor zichtbaar is wat er in de verschillende ruimtes gebeurt.
- Binnen het Rozenpoortje is er de gewoonte dat medewerkers op elk moment een groep of ruimte binnen kunnen lopen.
- Met betrekking tot uitstapjes: één pedagogisch medewerker kan enkel met een aantal kinderen naar een openbare gelegenheid gaan, wanneer daar meerdere mensen zijn (bijvoorbeeld de kinderboerderij). Één pedagogisch medewerker kan niet naar een plek gaan waar geen andere mensen zijn. Voor een uitstapje verder weg van het Rozenpoortje is toestemming van alle ouders nodig.
- Van medewerkers wordt verwacht dat zij elkaar aanspreken op het handelen met betrekking tot begeleiding en verzorging van de kinderen. Van de organisatie wordt verwacht dat zij een open aanspreek-cultuur creëert.
- Onderwerpen zoals signalen herkennen, feedback geven, en open communiceren over het pedagogisch handelen, zijn onderwerpen die herhaaldelijk op de agenda van de teamvergadering staan.

Gezondheid

Er wordt gezorgd voor frisse lucht in de ruimtes door 's ochtends de ramen open te zetten en bij lekker weer overdag ook.

Bij verjaardagen is het de bedoeling dat ouders een gezonde en vegetarische traktatie aan de kinderen meegeven. Een gezonde traktatie is een traktatie waarin *geén* geur-, kleur- en smaakstoffen en suiker verwerkt zijn. Een voorbeeld van een gezonde traktatie is een traktatie met fruit.

Bronnen

Bom, P. en Huber M. (2006). *Groeiwijzer van een tot vier jaar. Verzorging en opvoeding* (5e druk, p. 15-32). Zeist: Uitgeverij Christoffor.

Goorhuis- Brouwer, S (2010). *Alles op zijn tijd. Het jonge kind in pedagogisch perspectief*. Amsterdam: uitgeverij SWP.

Thomson, J.B. e.a. (1998) *Gewoon kind zijn. Een praktische gids voor de eerste zeven jaar*. Zeist: Christoffor.

Vet, B. (2006). *Taalbeleidsplan Vrije peuterspeelzaal 't Kabouterhofje*, Uden

Auteur	Autorisatie	Handboek	Versie	Revisie	Pagina
EvT	YK		17-8-26	17-8-27	16